

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/25/2019
Identifikačné číslo spisu:	8116011112
Dátum vydania rozhodnutia:	04.06.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8116011112.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného T. B. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 4. júna 2019 v Bratislave dovolanie obvineného T. B. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. decembra 2017, sp. zn. 5 To 22/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného T. B. sa odmieta .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo 6. februára 2017, sp. zn. 41 T 44/2016 bol obvinený T. B. uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. a/, c/ Tr. zák. spolu v jednočinnom súbehu s prečinom marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. a vo viacčinnom súbehu s prečinom neposkytnutia pomoci podľa § 178 Tr. por. na tom skutkovom základe, že

dňa 25. novembra 2014 v čase o 17:53 hod. v Prešove, po tom čo požil alkoholické nápoje s hladinou najmenej 2,49 g/kg (promile) alkoholu v krvi, viedol v pravom jazdnom pruhu ulice Sabinovskej v smere do centra mesta osobné motorové vozidlo značky Peugeot 206, EVČ: U.-XXXCR, zelenej farby, pred priechodom pre chodcov nerešpektoval svetelný signál S1a - signál s plným červeným svetlom so znamením „Stoj“, s vozidlom nezastavil a zrazil chodcov A. P., nar. XX. N. XXXX a mal. D. P., nar. XX. G. XXXX, ktorí prechádzali cez priechod pre chodcov z pravej strany v smere jazdy vozidla na svetelný signál s plným zeleným svetlom so znamením „Voľno“, pričom A. P. utrpela vyklbenie ľavého ramenného kĺbu, pomliaždenie ľavej strany hrudníka, pomliaždenie ľavej strany prednej brušnej steny, pomliaždenie ľavej strany panvy, pomliaždenie vonkajšej strany ľavého stehna, roztrhnutie predného skríženého väzu ľavého kolena, roztrhnutie oboch meniskov ľavého kolenného kĺbu s dobou liečenia a práceneschopnosťou od 25. novembra 2014 do 31. marca 2015 a mal. D. P. zranenie, ktoré si vyžiadalo jednorazové ošetrovanie; po nehode zraneným neposkytol pomoc, hoci tak mohol urobiť bez nebezpečenstva pre seba alebo iného. Obvinený porušil ustanovenie § 3 ods. 2 písm. b/, § 4 ods. 1

písm. f/, ods. 2 písm. c/ zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Vozidlo viedol napriek tomu, že právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 0 T 174/2014 z 11. novembra 2014 bol za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky odsúdený a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na doživotie.

Okresný súd uložil obvinenému T. B. podľa § 157 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. pri prevahe priťažujúcich okolností podľa § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák. oproti neexistencii žiadnej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 Tr. zák. a v spojení s § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 36 (tridsaťšesť) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvineného zaradil na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 44 Tr. zák. v spojení s § 61 ods. 1. ods. 5 písm. a/ Tr. zák. súd upustil od uloženia ďalšieho trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov.

Proti tomuto rozsudku včas podali odvolania prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len prokurátor) v neprospech obvineného proti výroku o treste a obvinený T. B. proti všetkým výrokom rozsudku.

Na podklade podaných odvolaní rozhodoval Krajský súd v Prešove, ktorý rozsudkom z 13. decembra 2017, sp. zn. 5 To 22/2017, podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. a § 157 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 37 písm. h/, písm. m/, § 38 ods. 4, § 41 ods. 1 Tr. zák. obvinenému uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvineného zaradil na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 319 Tr. por. krajský súd odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie, ktoré oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. obvinený uviedol, že už v konaní pred súdom prvého stupňa namietal znalecký posudok z odboru cestná doprava ako aj iné dôkazy, ktoré boli podľa jeho názoru vykonané nezákonným spôsobom. Poukázal na zápisnicu o hlavnom pojednávaní z 1. februára 2017 (č.l. 458), kedy súd na námietku zaujatosti znalca vznesenú obvineným nereagoval a ďalej pokračoval v konaní. Prvostupňový súd nezaznamenával priebeh pojednávania a nevyhotovil zvukový záznam v rozsahu, v ktorom sa vykonávalo dokazovanie. Zápisnice o hlavnom pojednávaní neobsahujú všetky prednesené návrhy a námietky, ktoré uplatnil počas prebiehajúceho súdneho procesu. Ďalej namietal, že odvolací súd rozhodol vo veci sám, aj keď podľa názoru obvineného na to neboli splnené zákonné podmienky. Odvolaciemu súdu taktiež vyčítal formalizmus pri jednotlivom hodnotení oboch znaleckých posudkov, späť s nedovoleným selektívnym prístupom. Pochybenie v získaní dôkazu obvinený videl aj vo vzťahu k zákonnosti získania svedeckých výpovedí príslušníkov policajného zboru v tom smere, či títo svedkovia boli pred výsluchmi zbavení povinnosti mlčanlivosti kompetentným orgánom v súlade so zákonom.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený namietal aj právnu kvalifikáciu skutku s tým, že počas celého konania nebolo dokázané, že zranenie poškodenej Scholtésovej vykazovalo známky ťažkej ujmy na zdraví.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove zrušil a vec vrátil tomuto súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov, podľa ktorého rozsudok krajského súdu je zákonný a správny. V danom prípade aj keď neexistovali priame dôkazy, vyhodnotením nepriamych dôkazov, tvoriacich ucelenú logickú reťaz dôkazov súd dospel k záveru o vine obvineného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len dovolací súd) opakovane pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako "ďalšie" odvolanie.

Dovolateľ ako prvý dovolací dôvod uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo všeobecnej rovine k tomuto dovolaciemu dôvodu považuje dovolací súd za nutné uviesť, že uvedený dovolací dôvod sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách, začína vyhľadávaním, nasleduje etapa zabezpečovania dôkazov, potom ich vykonávanie a nakoniec etapa hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov zadovážených podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

Dôvod dovolania podľa citovaného ustanovenia sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t. j. k vykonávaniu dôkazov súdom. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. možno uplatniť v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov a aby sa napadnuté rozhodnutie opieralo o nezákonné dôkazy. Nemožno však ním úspešne napadnúť informatívnu hodnotu dôkazu, resp. spôsob jeho vyhodnotenia súdom. V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený spochybňoval znalecké posudky, svedecké výpovede, čo je v odvolacom konaní neprípustné, nakoľko sa jedná o namietanie skutkového stavu a nevyhodnotenia dôkazov, pričom námietky obvineného nijako nezakladajú ani opodstatnenosť predmetného dovolacieho dôvodu. Správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Len s poukázaním na nesprávny postup pri hodnotení dôkazov, ako aj z odmietnutia vykonania navrhovaných dôkazov nemožno vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Z čl. 6 ods. 3 písm. d/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nevyplýva povinnosť súdneho orgánu vykonať všetky dôkazy navrhnuté v trestnom konaní (vrátane výsluchu svedkov), avšak odmietnutie žiadosti obžalovaného o vykonanie ním navrhovaných dôkazov v trestnom konaní musí byť súdom náležite zdôvodnené (II. ÚS 258/2012 z 11. júla 2012).

Najvyšší súd vo vzťahu k námietkam obvineného ohľadne skutočnosti, že hlavné pojednávania ani verejné zasadnutie nebolo nahrávané, považoval za potrebné uviesť, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu § 61a Tr. por., ktorý ukladá povinnosť súdu vyhotoviť z hlavného pojednávania a časti verejného zasadnutia (na ktorom sa vykonáva dokazovanie) zvukový záznam. V tomto prípade ustanovenie § 58 ods. 3 Tr. por. nemožno vykladať izolovane a síce ako možnosť pre súd zvoliť aj túto formu na zachytenie priebehu pojednávania. Druhá veta § 61a Tr. por. následne súdu ukladá obligatórnu náležitosť takto vyhotovený záznam z hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia na nosiči dát priložiť ako súčasť spisu. Iná vhodná forma uchovania záznamu (ponechaním v serveri počítača, uložením do databázy súdneho manažmentu na dátovom úložisku, kde je priradený ku konkrétnemu spisu alebo jeho uložením do archívu súdu) je daná len ako možnosť.

Na strane druhej, ak o priebehu hlavného pojednávania bola vyhotovovaná zápisnica diktovaním

predsedom senátu postupom v súlade s § 58 Tr. por., tak táto nestráca vlastnosť zákonného dôkazu a verejnej listiny tým, že nie je sprevádzaná zvukovým záznamom vyhotoveným v súlade s § 61a Tr. por. Účelom zakomponovania naposledy uvedeného ustanovenia do Trestného poriadku totiž nebolo nahradiť vyhotovovanie zápisnice o pojednávaní, ale vytvoriť doplnkový zdroj informácií o priebehu pojednávania, a preto v prípade nevyhotovenia zvukového záznamu alebo jeho nezachovania v dôsledku objektívnej príčiny (technickej poruchy; ako tomu bolo v tomto prípade) možno uvažovať len o oslabení hodnovernosti zápisnice z hlavného pojednávania, pretože jej obsah nie je možné verifikovať prostredníctvom iného záznamového prostriedku. Hodnovernosť dôkazu však nezakladá jeho nezákonnosť v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. (hodnovernosť dôkazov sa v dovolacom konaní neskúma).

Pre úplnosť veci najvyšší súd dodáva, že vyhotovovanie zvukových záznamov z hlavného pojednávania, resp. verejného zasadnutia má viesť k dodržiavaniu zákonnosti a dôstojnosti pojednávania a správania sa všetkých osôb prítomných v pojednávacej miestnosti. Zvukový záznam môže byť použitý aj pri riešení sporov o správnosť protokolácie, prípadne v rámci disciplinárneho konania. Obvinený však nenamietal obsah spornej zápisnice z hlavného pojednávania v priebehu jej vyhotovovania a ani bezprostredne po jej vyhotovení, ako to predpokladá § 58 ods. 1 písm. f/ Tr. por., ako ani nenahrávanie hlavných pojednávania a verejného zasadnutia najneskôr v odvolacom konaní, a preto sú námietky obvineného v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. nepoužiteľné v dovolacom konaní.

Dovolací súd žiadne pochybenie zo strany nižších súdov nezistil. Argumentáciu dovolateľa vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu preto dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

Napokon dovolateľ vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnil dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa bol správne podradený pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Iba opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod týmto sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného alebo súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až 43 Tr. zák.), ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Uvedené ustanovenie sa vzťahuje aj na porušenie iných hmotnoprávnych predpisov ako je Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a pod. pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnomu posúdeniu skutku.

K tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko

dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. V tomto smere dovolací súd odkazuje na ustálenú judikatúru k výkladu a aplikácii dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Z uvedeného je zrejmé, že argumenty obvineného uvedené v dovolaní nie sú spôsobilé naplniť ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože sa netýkali právneho posúdenia, ale výlučne skutkových zistení.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ a i/ Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného T. B. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.